

Controleprotocol en normenkader voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2021 van de gemeente Woensdrecht

---

1. INLEIDING

Object van controle in dit protocol zijn de jaarcijfers van onze gemeente en daarmee tevens het financieel beheer, zoals dat uitgeoefend wordt door of namens de gemeenteraad.

1.1 Doelstelling

Dit controleprotocol heeft als doel om nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij te hanteren goedkeuringstoleranties en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening van de gemeente Woensdrecht.

1.2 Wettelijk kader

De Gemeentewet, in artikel 213, schrijft voor dat de gemeenteraad één of meer accountants aanwijst als bedoeld in artikel 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in artikel 197 van de Gemeentewet bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant geeft de gemeenteraad aan welke wet- en regelgeving onderwerp van de rechtmatigheidscontrole is. De voor de toetsing door de accountant relevante wet- en regelgeving is in het normenkader opgenomen.

1.3 Procedure en communicatie

De gemeente Woensdrecht heeft een financiële commissie (bestaande uit leden van de gemeenteraad en burgerradsleden), waarin financiële onderwerpen inhoudelijk worden besproken. Dit geldt ook voor het onderwerp accountantscontrole.

De financiële commissie heeft de bevoegdheid om voorstellen te doen om de grenzen voor de accountant aan te passen. Het aanpassen van deze grenzen heeft consequenties voor de gemeentelijke organisatie als het gaat om rechtmatigheid.

Minimaal 1 maal per jaar vindt overleg plaats tussen de financiële commissie en de accountant. Dit gebeurt normaliter na afronding van het verslag van bevindingen en de controleverklaring.

2. UITGANGSPUNTEN CONTROLE GETROUWHEID EN RECHTMATIGHEID

In artikel 213 van de Gemeentewet is voorgeschreven dat de controle van de in artikel 197 van de Gemeentewet bedoelde jaarrekening, uitgevoerd zal worden door de, door de gemeenteraad benoemde, accountant en gericht is op het afgeven van een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva;
- het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder gemeentelijke verordeningen;
- de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie, gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;
- het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 Gemeentewet (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Verder zijn bepalend voor de uit te voeren controlewerkzaamheden de nadere regels omtrent rechtmatigheid, die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van art. 213, lid 6 van de Gemeentewet (Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden) alsmede de Kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV en de Richtlijnen voor de Accountantscontrole van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA).

Onder rechtmatigheid wordt begrepen het in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder gemeentelijke regelingen en verordeningen.

3. GOEDKEURINGS- EN RAPPORTERINGSTOLERANTIES

3.1 Algemeen

De accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt de accountantscontrole daar op in. De accountant richt de controle zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de verantwoorde baten, lasten, balansmutaties en financiële beheerhandelingen met een belang groter dan de vastgestelde goedkeuringstolerantie ¹.

De accountant baseert zich op risicoanalyses, vastgestelde toleranties, statische deelwaarnemingen en op extrapolaties.

---

¹ *De som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid voor de oordeelsvorming door de gebruikers wordt beïnvloed.*

Naast de kwantitatieve benadering zal de accountant ook een kwalitatieve beoordeling, oftewel een professioneel oordeel, hanteren. De weging van fouten en onzekerheden vindt plaats op basis van een professioneel oordeel.

3.2 **Goedkeurings- en rapporteringstoleranties gemeente Woensdrecht**

De goedkeuringstolerantie (bestaande uit kwantitatieve criteria en een kwalitatieve beoordeling) is bepalend voor de strekking van de af te geven accountantsverklaring.

Voor de controle van een gemeente is het Besluit accountantscontrole decentrale overheden leidend. De grenzen voor de bepaling van de materialiteit zijn weergegeven in de onderstaande tabel en zijn gebaseerd op het thans geldende BADO.

Toleranties	Aard van de controleverklaring van de accountant			
	Goedkeurend	Met beperking	Oordeel onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% van omvang basis)	≤ 1%	Meer dan 1% én minder dan 3%	n.v.t.	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% van omvang basis)	≤ 3%	Meer dan 3% én minder dan 10%	≥ 10%	n.v.t.

Tabel 1: minimumeisen toleranties

De gemeenteraad mag de goedkeuringstoleranties scherper vaststellen dan deze minimumeisen. Dit moet dan wel worden toegelicht in de controleverklaring. Onze gemeente hanteert, evenals in voorgaande verslagjaren, de minimumeisen voor de goedkeuringstoleranties, hetgeen landelijk gezien gebruikelijk is.

De in tabel 1 genoemde tolerantie voor onze gemeente voor 2021 betekent, uitgaande van de begroting, dat tot een bedrag van ca € 0,5 miljoen aan fouten en tot een bedrag van ca € 1,5 miljoen aan onzekerheden een goedkeurende controleverklaring wordt verkregen.

De omvang (in euro's) van de toleranties wordt jaarlijks achteraf op basis van de werkelijke cijfers definitief bepaald.

Naast de goedkeuringstoleranties wordt de rapporteringstolerantie bepaald. De rapporteringstolerantie is een bedrag dat gelijk is aan of lager dan de bedragen voortvloeiende uit de goedkeuringstolerantie. De rapporteringstolerantie wordt door de gemeenteraad vastgesteld, met inachtneming van de minimumeisen volgens het BADO. Een lagere rapporteringstolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende controlewerkzaamheden, maar wel tot een uitgebreidere rapportage van bevindingen.

De rapporteringstolerantie kan worden gesteld op een percentage van de goedkeuringstolerantie of op een maatschappelijk relevant geacht absoluut bedrag. De rapporteringstoleranties kunnen zich ook toespitsen op die elementen, die de gemeenteraad specifiek wil terugzien, zonder dat dit de controletoleranties zelf beïnvloedt.

Voorgesteld wordt om de rapportagetolerantie, evenals voorgaande jaren, gelijk te stellen aan de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van het bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen.

4. RECHTMATIGHEID EN DE RECHTMATIGHEIDSCRITERIA

4.1 Algemeen

Voor de oordeelsvorming over de rechtmatigheid van het financieel beheer wordt aandacht gegeven aan de rechtmatigheidscriteria, zijnde begrotingscriterium, voorwaardencriterium, misbruik en oneigenlijk gebruikscriterium, calculatiecriterium, valueringscriterium, adresseringscriterium, volledigheidscriterium, aanvaardbaarheidscriterium en leveringscriterium.

In het kader van het getrouwheidsonderzoek wordt aandacht besteed aan het merendeel van deze criteria.

4.2 Begrotingscriterium (budgetrecht)

Voor wat betreft het begrotingscriterium heeft de gemeenteraad in de financiële verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet² nader uitgewerkt hoe moet worden bepaald of de lasten binnen de omschrijving van de activiteiten en het bijbehorende bedrag van het programma passen.

4.3 Voorwaardencriterium

Door de gemeenteraad zijn in verschillende verordeningen en besluiten, voorwaarden opgenomen. Door het vaststellen van de lijst met verordeningen en beleidsregels, die in de rechtmatigheidstoets door de accountant moeten worden meegenomen, is het voorwaardencriterium uitgewerkt. De inventarisatie van deze wet- en regelgeving voor de gemeente Woensdrecht wordt in de bijlage uitgewerkt. Uitgangspunt daarbij is dat het huidige beleid, zoals bijvoorbeeld nu toegepast bij subsidieverstrekking door de gemeente, is bekrachtigd en dat er met name naar derden niet met terugwerkende kracht strengere normen zullen worden toegepast.

In het kader van het voorwaardencriterium zal dat beperkt blijven tot de bepalingen recht, hoogte en duur.

4.4 Misbruik en oneigenlijk gebruikscriterium

Voor bestaande procedures wordt getoetst in hoeverre deugdelijke maatregelen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) worden genomen. Daarbij is de vooronderstelling gerechtvaardigd, dat binnen de belangrijkste procedures, reeds adequate maatregelen zijn getroffen ter waarborging van de getrouwheid van de financiële verantwoording.

Het M&O beleid gemeentelijke regelingen is eind 2015 door het college vastgesteld.

4.5 Reikwijdte accountantscontrole rechtmatigheidstoetsing

De accountantscontrole op rechtmatigheid is veelomvattend: alle bepalingen met een (mogelijk) financieel gevolg zijn onderwerp van controle. De accountantscontrole is erop gericht vast te stellen,

---

² Op 13 december 2018 heeft de gemeenteraad de financiële verordening 2019 gemeente Woensdrecht vastgesteld.

dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Om richting te geven aan de accountantscontrole worden de te controleren onderwerpen afgebakend, die van belang zijn voor de accountantscontrole. De accountantscontrole op rechtmatigheid maakt gebruik van het normenkader, dat de inventarisatie is van de, voor de accountantscontrole relevante regelgeving van hogere overheden en van de gemeente zelf en limitatief gericht is op de naleving van:

- de wettelijke kaders, voor zover deze directe financiële beheerhandelingen betreffen.
- de naleving van de volgende kaders:
  - begroting, inclusief vastgestelde wijzigingen.
  - lastenoverschrijdingen, die gecompenseerd worden door direct gerelateerde opbrengsten worden buiten beschouwing gelaten.
  - de financiële verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet.
  - de controleverordening ex artikel 213 van de Gemeentewet.
  - de verordening periodiek onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid ex artikel 213a van de Gemeentewet.
  - de overige kaders (interne regelgeving), zoals die bij de inventarisatie/actualisatie van relevante wet- en regelgeving naar voren zijn gekomen.

Indien en voor zover bij de accountantscontrole materiële financiële onrechtmatige handelingen worden geconstateerd, worden deze in de rapportage en oordeelweging uitsluitend betrokken indien en voor zover het door de gemeenteraad of hogere overheden vastgestelde regels betreft.

Met andere woorden: interne regels van college naar ambtelijke organisatie c.q. collegebesluiten vallen daar buiten. De interne regels van het college kunnen overigens wel relevant zijn voor de nadere vaststelling van de invulling van “hogere” besluiten, maar zijn op zich geen object van onderzoek. Voorts kan een afwijking van deze lagere regelgeving passend zijn binnen de uitvoering van hogere besluiten.

Het is aan het college om een oordeel te vellen over de geconstateerde afwijkingen van lagere interne regels.

5. RAPPORTERING DOOR DE ACCOUNTANT

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant als volgt:

5.1 Management letter (tussentijdse controle)

In de tweede helft van een jaar wordt door de accountant een zogenaamde interim controle uitgevoerd. De hieruit voortvloeiende bevindingen en aanbevelingen worden verwoord in de management letter, die aan het college van burgemeester en wethouders is gericht.

Bestuurlijk relevante zaken worden aan het management en het college gerapporteerd.

De financiële commissie heeft hiertoe in overleg met de accountant aangegeven, waaraan de accountant bij zijn controle speciale aandacht zal geven.

De management letter wordt - conform artikel 7 van de controleverordening - inclusief een reactie van het college ter kennisname aan de financiële commissie aangeboden.

5.2. Verslag van bevindingen jaarrekening

Overeenkomstig de Gemeentewet wordt omtrent de controle van de jaarrekening een verslag van bevindingen uitgebracht, gericht aan de gemeenteraad en in afschrift aan het college.

In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgen.

Gesignaleerde onrechtmatigheden worden toegelicht, gespecificeerd naar de aard van het criterium (begrotingscriterium, voorwaardencriterium, en andere).

Fouten en onzekerheden die de rapporteringstolerantie van dit normenkader overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen.

Met de rapportage door de accountant wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de stand van zaken van rechtmatigheid binnen de gemeente. Op basis van deze rapportages kan de gemeenteraad zelfstandig de door het college opgestelde jaarrekening vaststellen.

5.3. Controleverklaring

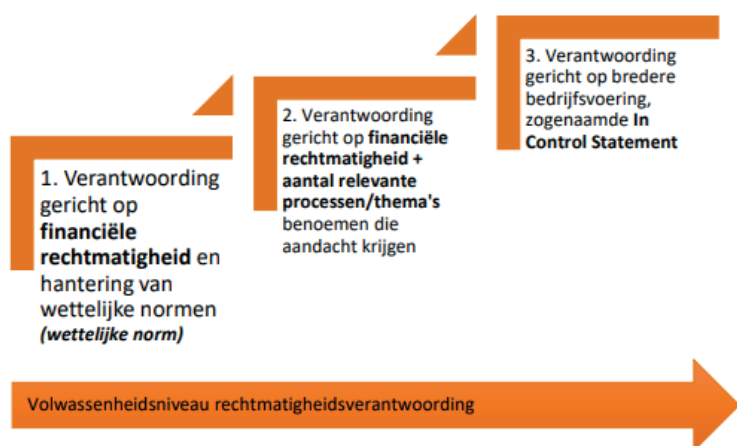
In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde, wettelijk voorgeschreven, wijze de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven, zowel ten aanzien van getrouwheid als rechtmatigheid. Deze controleverklaring is bestemd voor de gemeenteraad, zodat deze de, door het college opgestelde, jaarrekening kan vaststellen.

6. RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING (VANAF 2022)

De rechtmatigheidsverantwoording heeft als doel om de kwaliteit van de gemeentelijke bedrijfsvoering te verbeteren. Waarschijnlijk dient het college vanaf het verslagjaar 2022 de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarstukken af te leggen. De accountant controleert die rechtmatigheidsverantwoording van het college en de getrouwheid van de jaarrekening.

In voorgaande hoofdstukken is gedeeltelijk 'voorgesorteerd' op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Verdere inventarisatie dient nog uitgevoerd te worden waar potentiële veranderingen zich vanaf 2022 voor gaan doen, welke detailregelgeving daarop van toepassing is en wanneer de rechtmatigheidsverantwoording verplicht is. Veranderingen kunnen zich voordoen in bijvoorbeeld processen, procedures en IT systemen. In dit proces worden college en gemeenteraad (via de financiële commissie) geïnformeerd en betrokken.

Het staat een gemeente vrij om naast de rechtmatigheidsverantwoording zich breder te verantwoorden. Voor de invulling van de rechtmatigheidsverantwoording binnen gemeenten zijn diverse varianten mogelijk. Hieronder worden drie varianten benoemd, die zowel alternatieven als ambitieniveaus zijn.

Ook voor de verantwoordingsgrens, die door de gemeenteraad wordt vastgesteld, kunnen keuzes worden gemaakt, die afwijken van de huidige controlegrenzen (zie tabel 1 in paragraaf 3.2). De gemeenteraad is (waarschijnlijk) met ingang van het controlejaar 2022 vrij om binnen de bandbreedte tussen de 0% en 3%, het percentage voor de verantwoordingsgrens vast te stellen. Elke keuze heeft echter gevolgen voor met name de informatiepositie van de gemeenteraad (bij een laag percentage eerder fouten en onduidelijkheden zichtbaar voor de gemeenteraad), de kosten van de verantwoording (van met name de detaillering van de interne controle) en de eenduidigheid van normen (indien gemeenteraad verschillende normen hanteert, dan moet ze uitleggen waarom iets vanuit rechtmatigheid wel akkoord is en vanuit materialiteit niet).

Bijlage 1: Wet- en regelgeving in normenkader voor de controle op de jaarrekening 2021 gemeente Woensdrecht

In deze bijlage wordt de - in het kader van de controle - te toetsen algemene (externe) en specifieke (interne) wet- en regelgeving weergegeven.

Het financiële belang van de onderhavige wet- en regelgeving wordt mede bepaald door de omvang van de geldstroom, die daarmee direct is gemoeid.

Daarnaast zijn echter de potentiële risico's van belang, die kunnen ontstaan wanneer relevante wet- en regelgeving niet wordt nageleefd, bijvoorbeeld inzake Europese aanbesteding.

Met de in deze bijlage gepresenteerde inventarisatie wordt een kader geboden voor de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole.

Processen	Externe wet- en regelgeving	Interne verordeningen en regelgeving (recht, hoogte en duur van financiële beheershandelingen)
1. Belastingen en heffingen	Wet waardering Onroerende Zaken Gemeentewet Algemene wet inzake rijksbelastingen Uitvoeringsregeling Algemene inzake rijksbelastingen Invorderingswet 1990 Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 Algemene wet inkomensafhankelijke Regelingen Wet op waterhuishouding Nadere regels kwijschelding gemeentelijke en waterschapsbelasting Wet op de lijkbezorging Wet basisregistratie adressen en gebouwen Waterschapswet Waterschapsbesluit Waterwet Waterbesluit	Verordening onroerende zaakbelasting Woensdrecht 2021 Verordening toeristenbelasting Woensdrecht 2021 Verordening forensenbelasting Woensdrecht 2021 Verordening hondenbelasting 2021 Verordening rioolheffing Woensdrecht 2021 Verordening afvalstoffenheffing Woensdrecht 2021 Regeling kwijschelding gemeentelijke Belastingen Woensdrecht 2021 Verordening lijkbezorgingsrechten Woensdrecht 2021 De beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Woensdrecht
2. Omgevingsvergunningen	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht Algemene verordening ondergrondse infrastructuur Bouwbesluit Huisvestingswet Telecommunicatiewet Woningwet Legesbesluit akten burgerlijke stand Paspoortwet Besluit Paspoortgelden	Legesverordening Woensdrecht 2021 Nadere regels voor de heffing en invordering van leges Tarieventabel, behorende bij de Legesverordening 2 ^e wijziging legesverordening Woensdrecht 2021 Mandaat-, volmacht- en machtigingsbesluit en mandaatregister
3. Subsidieverlening en bijdragen aan verbonden partijen	Wet gemeenschappelijke regelingen Europese staatssteunregels Algemene Wet Bestuursrecht (Awb)	Algemene subsidieverordening gemeente Woensdrecht 2016 Subsidieregeling eenmalige subsidie Subsidieregeling maatschappelijk welzijn Mandaat-, volmacht- en machtigingsbesluit en mandaatregister Uitvoeringsvoorschriften incidentele subsidie 2013 Subsidieregeling voorschoolse educatie en peuteropvang
4. Lonen en salarissen - personeel	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren Wet op de loonbelasting Sociale verzekeringswetten Uitvoeringsregeling loonbelasting Wet Normering Topinkomens	Mandaat-, volmacht- en machtigingsbesluit en mandaatregister Organisatieregeling gemeente Woensdrecht

Processen	Externe wet- en regelgeving	Interne verordeningen en regelgeving
5. Inkoop en aanbestedingen	Europese aanbestedingsrichtlijnen (2014/23/EU, 2014/24/EU en 2014/25/EU) Aanbestedingswet en Gids Proportionaliteit Aanbestedingsreglement Werken 2016 (ARW 2016) Wet op omzetbelasting 1968 Wet op het BTW compensatiefonds	Mandaat-, volmacht- en machtigingsbesluit en mandaatregister Addendum op de Gemeentelijk Inkoopvoorwaarden bij IT (GIBIT)
6.1. Uitkeringen – Participatiewet	Participatiewet Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (ToZo) Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke Kosten (TONK) Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Wet Werk en Bijstand Wet Bundeling Uitkering Inkomensvoorziening Gemeenten (BUIG) Besluit bijstandsverlening zelfstandigen Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen Wet Sociale Werkvoorziening Wet Werk in arbeidsondersteuning Jonggehandicapten (Wajong) Algemene wet Bijzondere Ziektekosten Wet Inburgering	Verordening Noodfonds Armoedebeleid Gemeente Woensdrecht Verordening individuele inkomensvoorziening Participatiewet Verordening tot 1 ^e wijziging van de verordening individuele studietoelage Participatiewet Verordening tegenprestatie inkomensvoorzieningen Verordening cliëntenparticipatie ISD Brabantse Wal Re-integratieverordening Verordening Inkoop producten en diensten Stichting Samen Werken 2012 Verordening Wachtlijstbeheer Wet sociale werkvoorziening
6.2. Jeugdwet	Wet op de jeugdzorg	Verordening jeugdhulp gemeente Woensdrecht 2019 Verordening Nadere regeling jeugdhulp Toelichting Jeugdhulpcatalogus laagcomplex WBW Toelichting Jeugdhulpcatalogus hoogcomplex WBW Nadere regeling niet vrij toegankelijke jeugdhulp Mandaat-, volmacht- en machtigingsbesluit en mandaatregister Beleidsregels persoonsgebonden budget 2019
6.3. Wet Maatschappelijke Ondersteuning	Wet Maatschappelijke Ondersteuning Uitvoeringsregeling Wmo 2015	Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Woensdrecht 2021 Verordening Wmo Adviesraad gemeente Woensdrecht 2015 Uitvoeringsbesluit maatschappelijke ondersteuning Mandaat-, volmacht- en machtigingsbesluit en mandaatregister

Processen	Externe wet- en regelgeving	Interne verordeningen en regelgeving
7. Begrotings-criterium, budgetrecht raad	Gemeentewet Kadernota rechtmatigheid Commissie BBV	Financiële verordening Woensdrecht 2019
8. Materiele vaste activa - balans	Kadernota rechtmatigheid Commissie BBV Europese aanbestedingsrichtlijnen (2014/23/EU, 2014/24/EU en 2014/25/EU) Aanbestedingswet en Gids Proportionaliteit Aanbestedingsreglement Werken 2016 (ARW 2016)	Financiële verordening Woensdrecht 2019
9. Financiële vaste activa - balans	Wet financiering decentrale overheden Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden Uitvoeringsregeling financiering decentrale Overheden	Mandaat-, volmacht- en machtigingsbesluit en mandaatregister
10. Grond-exploitatie, aankopen en verkopen grond - balans	Europese staatssteunregels Wet Markt en Overheid Wet Vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht Overheidsondernemingen Wet ruimtelijke ordening Wet bodembescherming Wet voorkeursrecht gemeenten Onteigeningswet Wet afschaffing actualiseringsplicht Bestemmingsplannen	Nota Grondprijzenbeleid 2019-2023
11. Treasury, kortlopende en langlopende financiering - balans	Wet financiering decentrale overheden Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden Uitvoeringsregeling financiering decentrale Overheden Wet houdbare overheidsfinanciën Besluit leningsvoorwaarden decentrale overheden Regeling schatkistbankieren decentrale Overheden	Mandaat-, volmacht- en machtigingsbesluit en mandaatregister Treasury statuut
12. Eigen vermogen - balans		Nota Reserves en voorzieningen

Voorgaand normenkader is ingedeeld naar de, in onze gemeente, onderscheiden materiele processen. Daarnaast zijn er nog enkele beleidsterreinen, die in voorgaande procesindeling niet volledig afgedekt zijn. Voor deze (overige) beleidsterreinen is navolgend kader van toepassing.

Overige beleidsterreinen	Externe wet- en regelgeving	Interne verordeningen en regelgeving (recht, hoogte en duur van financiële beheershandelingen)
Bestuur en organisatie	Grondwet Burgerlijk Wetboek Algemene wet bestuursrecht Wet Basisregistratie personen Besluit Basisregistratie personen Algemene Verordening gegevensbescherming Wet Gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (GBA) Wet rechten burgerlijke stand Wet Bevordering integriteitsbeoordeling openbaar bestuur (BIBOB) Wet Openbaarheid van Bestuur Wet Dwangsom en Beroep Besluit tarieven openbaarheid van bestuur Mededingingswet Wet terugvordering Staatssteun	Delegatiebesluit Delegatieverordening Verordening gegevensverstrekking basisregistratie personen (BRP) Algemene Subsidieverordening 2016 Mandaat-, volmacht- en machtigingsbesluit en mandaatregister Beleidsregel dwangsommen gemeente Woensdrecht Beleidsregel bestuurlijke boete Basisregistratie personen gemeente Woensdrecht
Arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid	Ambtenarenwet Fiscale wetgeving Sociale verzekeringswetten Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) Collectieve arbeidsvoorwaardenregeling en uitvoeringsovereenkomst (CAR/UWO) Pensioenregeling ABP	Actualisatie HRM-beleid en regelingen 2018
Financieel beheer	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) Besluit accountantscontrole decentrale overheden Wet op de Omzetbelasting 1968 Wet op het BTW-compensatiefonds Financiële verhoudingswet Wet Markt en Overheid Wet Nadeelcompensatie en schadevergoeding Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen	Controleverordening Woensdrecht Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid Woensdrecht Financiële verordening gemeente Woensdrecht
Ruimtelijke ordening en huisvesting	Grondexploitatiewet Woningwet Wet Natuurbescherming Besluit woninggebonden subsidies Huisvestingswet Besluit ruimtelijke ordening Onteigeningswet Besluit omgevingsrecht (BOR) Ministeriele regeling omgevingsrecht Bouwbesluit Leegstandswet	Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade Verordening Starterslening gemeente Woensdrecht 2018 Verordening VTH omgevingsrecht Woensdrecht Schaderegeling ingravingen kabels en leidingen Woensdrecht Nadeelcompensatieregeling kabels en leidingen Woensdrecht Beleidsregel Ruimte voor Ruimte gemeente Woensdrecht

Overige beleidsterreinen	Externe wet- en regelgeving	Interne verordeningen en regelgeving
Milieu en duurzaamheid	Wet belastingen op milieugrondslag Wet geluidhinder Provinciale milieuverordening Wet op waterhuishouding Wet milieubeheer Waterwet Deconstructiewet	Afvalstoffenverordening gemeente Woensdrecht 2013 Aanwijzingsverordening voor verzuring gevoelige gebieden Deconstructieverordening
Onderwijs en kinderopvang	Wet op het primair onderwijs Wet op de Expertisecentra (WEC) Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen Wet op het personenvervoer Leerplichtwet Wet op het onderwijstoezicht Wet op het voortgezet onderwijs Wet Educatie en Beroepsonderwijs Wet basisvoorziening kinderopvang Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	Verordening voorzieningen huisvesting Onderwijs gemeente Woensdrecht 2015 Verordening leerlingenvervoer gemeente Woensdrecht 2014
Veiligheid	Drank en horecawet Wet op de veiligheidsregio's Wet publieke gezondheid	Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Woensdrecht (APV)
Openbare ruimte, verkeer en vervoer	Wegenverkeerswet Wegenwet Wet Informatie Uitwisseling Ondergrondse Netten (WION) Besluit administratieve bepalingen inzake wegverkeer (BABW) Wet brede doeluitkering (BDU) Verkeer en Vervoer Wet herverdeling Wegenbeheer Besluit bijdrage vergoeding wegzorg	Wegsleeperverordening
Economische structuur en toerisme	Winkeltijdenwet Pachtwet	Verordening marktgelden Woensdrecht Marktverordening voor marktorganisaties Marktverordening gemeente Woensdrecht Verordening op de kermessen Verordening speelautomaten(hallen)

Bronnen:

- besluitvorming door de Woensdrechtse gemeenteraad in 2020 en t/m juli 2021
- documentmanagementsysteem MyCorsa gemeente Woensdrecht
- publicatie van verordeningen en regelgeving op www.lokaleregelgeving.overheid.nl